POKROK

PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb.; ve Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb.; ve Wilson, Kans., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowu; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesotu a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakotu.

Předplatné:

Pro Spojené Státy $2.00. Pro Kanadu $2.50. Do Evropy $3.00 ročně.

Zásilky peněžní dějtež se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adressu.

Dopisy z kruhů čtenářstva ochotně uveřejníme. Musí býti slušné, psané bez úmyslu někoho osobně poškoditi a podepsány plným jménem, ať již má býti v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

45

NAŠE AKCE A ITALIE.

(Tisk. kanc. Čes. Nár. Sdružení.)

Právě když spojenci hotovili se k odpovědi na notu presidenta Wilsona, notu, jíž poprvé v době nové osvobození Čechů a Slováků z područí německo-maďarského prohlášeno za otázku významu mezinárodního, odebral se tajemník Národní Rady Česko-slovenské Dr. Edvard Beneš do Říma, aby konferoval s jednotlivými italskými státníky a osobnostmi, jež by svým vlivem mohly československému hnutí za samostatnost býti prospěšnými. Jak se dá soudit z našich zpráv i z jednotlivých hlasů italského tisku, byl přijat Dr. Beneš neobyčejně příznivě.

Z úředních kruhů italských s nimiž jednal také o otázce zajatecké, dostalo se mu ubezpečení dalších koncessí pro české a slovenské zajatce, tak že tito budou v brzku snad úplně odděleni od jiných národností, zvláště Němců a Maďarů a i jiná opatření budou provedena. Jak známo 80 procent českých zajatců v Italii přihlásilo se k branné službě na francouzské frontě, což ovšem v kruzích vojenských věcí naší jen posloužilo a to měrou velkou. Římský tisk o pobytu a jednání Dra. Beneše v Římě přinesl řadu zpráv a výsledkem toho také bylo, že i telegrafní agentury do Švýcar a Francie rozeslaly v tom smyslu zprávy. Jedna z tiskových kanceláří "Radio" sdělovala: Generální tajemník Národní Rady pro Země České p. Beneš přibyl po odeslání poslední noty spojenců pres. Wilsonovi do Říma, aby povolaté kruhy upozornil na důležitost otázky česko-slovenské. Vstoupil ve styk s mnohými politickými osobnostmi a byl přijat všude co nejochotněji. Zdá se, že dnes celá Italie je zaujata pro česko-slovenskou věc a uvědomuje si dokonale společnost zájmů, jež má s Čechy v otázce trvání Rakousko-Uherska. Italie projevila národu česko-slovenskému největší sympatie tím, že připravuje mimořádně příznivé zařízení pro české a slovenské zajatce v Italii a osvobozuje občanské zajatce českého a slovenského původu a dovoluje celkem tytéž výhody, jaké mají příslušníci ostatních přátelských národů. Vzájemnost česko-italská jistě se upevní těmito prvními výsledky česko-slovanské propagandy v Italii.

Vedle této zprávy tiskové kanceláře "Radio" různí zpravodajové rozepsali se o cestě Dra. Beneše. Tak čteme v deníku "L'Est Republicain", vycházejícím v Nancy, Francie, městě, kde Sokolové před lety slavili své první triumfy, 12., 13 a 16. února tři obšírné úvahy římského zpravodaje listu. Každý z nich zabírá na první straně listu po jednom sloupci. První článek nadepsaný Národní Rada pro Země České, pojednává o práci její a vyličuje pasivní i aktivní odpor Čechů k válce a zvláště pochvalně zmiňuje se o vzdávání se českých pluků na frontě ruské a o touze vzdávších se vojínů českých prospěti věci spojenců aktivní účastí na boji proti Rakousku. Obšírně vylíčen je persekuce našeho lidu doma a zmiňuje se o odsouzení Dra. Kra|máře a posl. Kloáče. Jakousi revoluční zahraniční vládou českou je Národní Rada pro Země České, jejíž předsedou je prof. Masaryk a sekretářem Dr. Beneš, jejíž příbuzní v Rakousku jsou krutě pronásledováni. Dále zmiňuje se o Českém Národním Sdružení v Americe slovy:

Národní Rada pro Země České dostává finanční prostředky k vedení propagandy od Čechů a Slováků vystěhovalých do Spojených Států. Tito Češi a Slováci, počtem mnoha set tisíc zabrali celé čtvrtě měst New Yorku a Chicaga. Mají své zastoupení v městských úřadech, své kostely, své denníky, a zachovávají svůj jazyk jakož i chovají dále svou nenávist k Německu a jsou hotovi ku obětím, jež si vyžaduje práce k potření nepolitiky jejich nepřátel. Mimochodem řečeno, spojenci byli by si velmi posloužili, kdyby byla jejich propaganda byla lépe sorganisována, použitím těchto českých osad stejně jako velmi důležitých osad polských, litvínských, a jihoslovanských v Americe, k propagandě proti akci německé ve Spojených Státech.

Zmiňuje se dále o La Nation Tcheque off. orgánu Národní Rady prohlašuje ji za nejsprávnější pramen informací o poměrech v Rakousko-Uhersku.

Druhý článek věnován je osobnosti Masarykově a nadepsán je "Velký český státník." Podává v něm životopis našeho vůdce a zároveň ocenění jeho vědecké a politické činnosti.

Třetí článek "Rakousko a česká otázka" podává interview s Drem. E. Benešem. Vývody tajemníka Národní Rady jsou reprodukovány velmi přesně a je v nich obsažena v krátkosti celá československá otázka a politický boj našeho národa za posledních 60 let. Končí slovy Benešovými: Ve všech konfliktech osvědčila se jedna stará pravda: Otázka rakouská je otázkou českou. To prohlásili první Palacký, Havlíček, Rieger a Grégr, Masaryk a Kramář nepřestali to dokazovat."

Serie těchto tří článků římského zpravodaje deníku jednoho z největších měst francouzských jistě vykonala propagačně pro českou a slovenskou věc mnoho.

JAKÉ BUDOU KONCE.

Bedlivý odhad bohatství Spojených Států, tak dalece nejbohatší země na světě, pohlceno bylo molochem hrozné války přítomné, jež nemá dosud rovné.

Ve skutečnosti však číslice ty nerepresentují zcela vydání na světovou válku. Mimo Velké Britanie odvislé země representující vnější část říše měly všechny nesmírné vydání ze svého účastenství na válce. Spojené Státy nuceny byly přidati více než jednu polovinu ku svému obvyklému ročnímu vydání za fiskální rok 1916—1917 hlavně následkem války. Země po celém světě nuceny byly zvýšiti svá vydání, aby mohly nésti část svého břemene, které jim válka uložila, kdežto větší část jich byla ochuzena více nebo méně a trpí následkem vymknutí se ekonomických procesů.

A dnes všeobecně se doznává a pravděpodobnost připouští, že válka potrvá nejméně ještě rok. Jestliže tedy potrvá až do jara 1918, vydání, které požadovati bude od válčících stran a neutrálů, vzroste do té doby jistě na $100,000,000,000.

A současně touto ztrátou hmotného majetku ztrácí se úžasný počet zdrojů lidských; miliony — dle posledních odhadů skorem čtyři a půl miliony vojínů bylo již zabito — nejlepšího mužstva z nejvíce vyvinutých a produktivních zemí.

Jest nemožno pochopiti nyní správně význam číslic, jež pokoušejí se podati jakýsi názor toho, co válka stojí. Státníci Velké Britanie, Francie a Německa nedávno varovali své národy, aby se neoddávali žádným illusím a domýšleli se snad, že uzavřením míru přestanou také nynější bědy — vydání na válečné basi bude pokračovati po dlouhou ještě dobu; což ostatně rozumí se samo sebou.

Bude nemožno bezprostředně demobilisovati armády a vrátiti je do obchodní produkce. Znovuzavedení poměrů, jež by se trochu podobaly normálním bude bezpochyby dle náhledu těchto autorit vyžadovati právě tolik času jako válka samotná. Při tom ovšem je pravdou, že v procesu demobilisačním poměry více a více budou se zlepšovati, stávati se normálními a neobyčejná vydání budou postupně zmenšována.

Nejmoudřejší lidé, ti, kdož mají nejspíše nejlepší informace, o něž opírati by mohli svůj posudek, neodvažují se ani z daleka pokusu, uvažovati anebo se pouštěti do rozhovoru o možné situaci, v které ocitne se evropský svět a s kterouž bude musit po válce zápoliti.

Bonar Law, jeden z předních mužů, kteří řídí osudy Anglie a jenž pokládán jest za muže, jenž tak snadno nevybočí z klidného, skutečnými fakty se obírajícího uvažování, několikráte již prohlásil a připustil, že anglické vydání v nynějším stupni nebude moci býti prováděno do nekonečna, ačkoliv vždy připojil k prohlášení tomu přesvědčení, že Anglie a spojenci její vydrží vydání to déle než jejich nepřátelé a proto že musí zvítěziti.

Za žádné dřívější války v historii světa nestála tak v popředí otázka ekonomické síly jako nyní. Ony, jež do jisté míry nechaly by se s ní srovnati, ač ji nijak nedostihují, jsou boje za velké Francouzské revoluce a za Napoleonovy periody.

Bonar Law ujistil britický národ, že dle náhledu jeho samotného i jeho kolegů ve vládě říše snadno unese břemena válečná, tak jako unesly ty, jež vznikla za Napoleonských válek. Ve skutečnosti příklad, jenž podán byl Napoleonskými boji, jak velcí národově přenesli se přes celou řadu let, během kterých utrpěli tolik a tak velkých ztrát, je jednou věcí, které skýtá ujištění a povzbuzení evropským státníkům při uvažování o břemenech, jež hromadí se pro budoucnost.

Po Napoleonských válkách Anglie dovedla rok od roku dosti dobře a bez přestávky snižovati svůj dluh a úspěšnou reorganisací byla s to značně zredukovati sazbu úroků. Podivuhodný vzrůst bohatství, expanse obchodu, velký vývin obchodního loďstva, výnosná příležitost pro dobré uložení v cizině, která naskytla se nejen v britických kolonií, ale i v neodvislých zemích — vše to značně přispělo, že Anglie se poměrně záhy rehabilitovala.

Ale zkušenosti Francie po Napoleonských válkách byly rozdílné. Francie nevlastnila velkou zámořskou říši, jejíž rozvin byl by jí poskytnul příležitost k velkému výtěžku. Aniž stala se Francie velkou industriální zemí v průběhu éry továrního vývinu v tom rozsahu, jak se stalo v Anglii. Konečně Francie nepřizpůsobila se neúnavnému anglickému způsobu zbýti se dluhu z Napoleonských válek.

Francie krátce řečeno žila uvnitř sama sebe, kdežto Velká Britanie stala se světovou říší, její obchod, její vláda, její vklady, samotné zájmy její sahaly přes celý svět. Přes to genius francouzského lidu, třeba že brал se ku předu zcela jinou cestou, ukázal se býti stejně schopným pečovati o závazky přenechané mu z Napoleonské periody, jako lid anglický.

Jestliže Anglie vynořila se ze zápasu vlastních pevně, říši a kolonie i obchod rozšířený po všech pevninách a mořích, Francie objevila se opět na povrchu s novým dědictvím svobody, s něčím jako skutečnou příležitostí, s novým rozdělením půdy a bohatství, které poskytlo průměrné francouzské rodině produktivní sílu, jež překonávala vše, o čemž dosud země snila aneb co nebylo možno za starého režimu bourbonismu a feudalismu.

Jestliže Anglie získala v podstatě, hmotě, Francie zlepšila se v duchu. Jestliže Anglie byla s to platiti své dluhy a dobře vycházeti, Francie byla s to zvýšiti svou produktivní schopnost tak velice, že břemeno jejího dluhu neseno bylo bez obtíží a bez poškození velikého a stále vzrůstajícího národního jmění.

Jest možno, že tato skušenost Evropy po Napoleonských válkách může se opakovati po ukončení nynějších evropských zápasů v Evropě? Pro odpověď na tuto otázku lidé, kteří dovedou nahlédnouti do budoucnosti, nemusejí daleko choditi a zodpovídati ji bez velkých obtíží přísvědčivě; a o spravedlnosti svou důvěru poukazováním na faktum, že nynější válka jest ve skutečnosti válkou emancipační, tak jako byly jimi boje, jež započaly Francouzskou revoluci.

Jestliže revoluce Francii a pevninu vůbec osvobodila od zřízení politického feudalismu a duchovního potlačování, nynější válka, jestliže šťastně dopadne, osvobodí svět od institucí politického militarismu a industriálního feudalismu.

Jestliže půda Francie byla demokratisována pokud se týká jejího vlastnictví následkem revolnce, pomůcky tovární produkce, dopravy, financí, vyvinuté od revolnce, budou socialisovány následkem nynějšího zápasu.

Jestliže revoluce přivodila nejen pouze Francii, ale ostatní části Evropy spravedlivé rozdělení politické moci, válka dnešní přivodí spravedlivější rozdělení produktů světové industrie, širší uznání lidských práv na svobodu a osobní štěstí, větší zostření inteligence a rozšíření výchovné příležitosti.

Po Napolonských válkách velké dominující faktum v ekonomickém vývinu devatenáctého století byl vznik továrního systému produkce a vývinu moderních prostředků dopravy. Po nynější válce může býti s důvěrou očekáváno, že nastane další pokrok v produktivních methodách a že zanesen bude do celého světa prospěch oněch velkých, vysoce zorganizovaných a pronikavě způsobilých unitů, jichž vzrůst zvláště označoval industriální evoluci v dobách posledních ve Spojených Státech a v Německu.

Ve smyslu budování národa, obydlení a zužitkování pro všeobecné dobro lidí neupotřebovaných dosud míst ve světě, mistrovský rozmach devatenáctého století skýtá zbudování Americké republiky.

Pro aspirace dvacátého století v témže smyslu jest reservována privilej vytvořiti v pravdě velký a moderní národ z přehojných a podstatně demokratických milionů Ruska; v rozvinu Afriky a jižní Ameriky tímže způsobem, jakým osmnácté a devatenácté století rozvinula Ameriku; zbudování velkých evropských obcí v Australii, Jižní Africe, Východní Africe, v basenách Nigeru a Conga a v severní Africe; řízení occidentalisace, přizpůsobení západu, Číny s jejím nesmírným a schopným obyvatelstvem a téměř neobmezenými zdroji; budování skupin velkých, mocných, způsobilých demokracií na pokladech, jež jsou již pevně položeny v republikách Jižní Ameriky.

Společně s tímto politickým rozvinem bude kráčeti industriální postup, jehož výsledky musí býti odhadovány dle zisků minulého století, jež sáhají do budoucnosti. Naši industriální demokratičtí myslitelé poukazují stále, že stupnice tohoto postupu se stále urychluje. Věda více a více sesiluje vynález. Produktivní kapacita vzrůstá krokem, jenž se pohybuje expansí inteligence, zdokonalením výchovných method a jest jisto, že situace ve smyslu tomto se změní, že bude luštiti problémy plemenné jak nikdy před tím.

Jedním z divů naší doby jest, že Evropa jest s to nésti své břímě tak dobře. Nebýti khaki na všech stranách a žen na dostavnicích, které zastávají služby mužů, Londýn nevypadal by valně změněn od Londýna v normálních časech. Všude člověk slyší podiv: "Jak možno, že tento lid dovede tak dobře unésti své břímě, aniž by bylo zjevno, že pod ním snad klesá?"

Válka placena jest z větší části den ze dne, měsíc za měsícem. Plýtvání obracováno jest ze svých mírových průplavů do průplavů válečných. Válka nutí všechny obcek šetření; méně rozmařilosti, méně přebytečného plýtvání v obvyčejném způsobu, aby mohlo býti více plýtvání děly, nábojem, bitevními loděmi, minami a vůbec všemi paraphernaliemi války.

Jistý filosof se jednou vyjádřil, že kdyby všechny konstrukce a rostliny na světě byly při jakési nesmírné katastrofě zničeny tak, aby lidstvo zůstalo nedotknutelné, v nynějším stavu své výchovy a přizpůsobitelnosti, jediná generace by svědkem, že budovy obnoveny by byly v daleko lepší a praktičtější formě a lidstvo by nalezalo se na lepším stupni následkem této reorganisace.

Zajisté pramálo lidí by si přálo zkoušení tohoto pokusu. Nynější válka podobá se již velice takové universální katastrofě. Ale v tom smyslu, aby použila lidstvo zužitkovati působivě tento velký proud vlastní energie, plynoucí kolem nevyvinuté nádržky bez viře den ze dne, aby učinila lidskou snahu důležitějším a hromadnějším majetkem.

Hlavním bohatstvím světovým na konec přese vše zůstává jen lid. Evropa učí se to znáti. A připravuje se pro velké společenské reformy po válce, jež jí umožní nahraditi si ztráty, jimiž nyní trpí, a úsporou v každodenním životě platí velký podíl na válečné vydání.

RUSKO A RAKOUSKO.

Mezi národními bájemi ruskými je jednou z nejznámějších a nejpoutavějších ona o bohatýru Ilje Muromcovi. Ilja dlouho byl bezmocný jako dítě, každý s ním mohl dělati, co jen chtěl, on se nebránil, poněvadž své síly neznal. Ale náhle přišel ku poznání své síly a potom konal pravé divy; co jiným bylo nemožností, Ilja vykonal hračkou. Ještě před několika dny byl celý národ ruský takovým ubohým Iljuškou před tím, než seznal, jak je silným, a dnes již jest Iljou, na kterého celý svět dívá se s úžasem.

Také my žasneme, ale zároveň jásáme nad tím, co událo se v posledních deseti nebo 14 dnech v Rusku. Národ, jenž prohlašován byl za nejvíce zpátečnický, který ani mezi těmi, kteří v posledních třech letech bojovali s ním proti společnému nepříteli, nebyl patřičně pochopován, provedl revoluci, jaká nemá podobné v dějinách lidstva. Rázem vystoupil s takovými reformami, že radikálové v západních, "kulturních" státech něco takového považovali za krásný sen, na jehož uskutečnění musí počekati ještě mnohá desetiletí. Donutil cara a jeho celou dynastii k odstoupení, a zavede si vládu, jaká bude postavena na základy úplné svobody, ústava její bude taková, že i Anglie, která doposud byla považována za vzor v tom ohledu, bude daleko za ní pokulhávati. Budeli to republika, bude v ní postaráno, aby sloužila veškerému lidu, nikoliv jen jedné třídě, aby prováděla nejrozsáhlejší opravy sociální. Neboť revoluce ruská nejen přivodila úplný převrat politický, ale i hospodářský a společenský. Prohlášení zásad nové prozatímní vlády bude vtěleno do ústavy příští, ať již ústava ta bude zpracována pro parlamentární monarchii, nebo pro federativní republiku. Zásady ty prohlašují úplnou svobodu svědomí, tisku a řeči, zajišťují stejná práva každé národnosti a každému náboženství zavádějí přímé, tajné všeobecné hlasovací právo a uskutečňují takové reformy sociální, že jimi selskému lidu vrácena bude půda a dělnictvu zabezpečen celý výtěžek jeho práce, čili že pomine vykořisťování lidu ze strany velkostatkářů a kapitalistů. A při té veliké revoluci ruský národ nezapomněl na závazky, jaké převzal ke spojencům, na závazky a sliby, jež učiněny byly národům slovanským pode jhem teutonským úpícím, a na závazky k celému lidstvu, jež touží býti osvobozeno od obludy militaristické a zabezpeciti si trvalý mír.

Ruský lid již se probudil a velkým činem zabezpečil si velkou budoucnost. Jak zachovají se národové jiní, jak Němci, kteří doposud se chlubili, že jsou národem nejkulturnějším, nejpokročilejším, což jim však nijak nevadilo, aby se stali ochotnými nástroji nejhorších zločinců, jací kdy se prohřešili proti kultuře a lidstvu a na jaké stanovisko postaví se národové rakouští?

To poslední zajímá nás nejvíce. Že ruská revoluce nezůstane bez účinku na jiné válčící národy a že především v ujařmených národech slovanských v Rakousku vyvolá živý ohlas, dá se s jistotou očekávati. Češi a Slováci již dostatečně ukázali, jak smýšlí o válce a o státu, který proti jejich vůli je žene na jatky, aby, kdyby zvítězil, je s povrchu země úplně smetl. Radostné události v Rusku nyní snad probudí také jiné Slovany rakouské, Poláky, Rusíny, Slovince a Chorvaty, kteří buď byli indiferentními, nebo ochotně sloužili vlastnímu vrahu, když je strašil carem, knutou a jinými strašáky, s pojmem carství, ať již právem, či neprávem, spojovanými. Zprávy, v posledních dnech z Vídně a Berlína došlé, ovšem úřady vykeštěné, naznačují, že i panstvu tamnějšímu třesou se kolena v předtuše věcí příštích.

Rakousko od počátku války hrálo úlohu daleko smutnější než carské Rusko. Kdežto duma znovu a znovu zasedala a zástupci lidu snažili se uplatniti svůj vliv na poměry vnitřní i na vedení války, v Rakousku říšská rada po celé tři roky nebyla k zasedání svolána. Úřady vojenské vládnou tam dle své svůle. Zasloužila-li některá z nich, aby prohlášena byla před celým světem za zpátečnickou, aby vláda její označena byla jako absolutická, je to Rakousko za války. V době míru nebylo tam mnohem lépe, když menšina německá ditovala většině slovanské, ale za války přestala úplně činnost parlamentu a všechny možné oběti od lidu na životech a majetku byly nařizovány vojenskými úřady. O nějaké svobodě řeči, tisku nebo shromažďování nemůže tam býti řeči, lidé na udání špiclů a zrádců jsou tam vojenskými soudy odsuzováni a popravováni, panuje tam hrůzovláda, jaká jen v Rakousku je možna. Že vládnoucí kruhy dostávají nyní strach před konečným účtováním, jest snadno pochopitelným.

Carské rusko doposud bylo považováno za záštitu monarchického zřízení v Evropě, a Habsburci v Rakousku věděli dobře, že vítězný ruský car, i kdyby je donutil, aby dali svobodnější zřízení slovanským zemím, by je trůnu nezbavil. Ale od ruské republiky, nebo od lidové monarchie, v níž by monarch byl pouhou figurou bezvýznamnou, podrženou jen z ohledů historických, po případě náboženských, takových ohledů očekávati nemohou. Když válka nyní skončí vítězně pro spojence trojdohody, padnou trůny bez milosti všude, kde si toho národové budou přáti. Republiky ruská, francouzská a americká s parlamentární monarchií anglickou, kde král nemá ani té moci jako prešident ve Spojených Státech, nebudou se jistě přáti lidu protiviti, až bude uzavírán mír.

A s politickým převratem v Rakousku ruku v ruce půjde i převrat sociální, jako šel v Rusku. Je ho tam třeba neméně, než ho bylo třeba tuto. V některých částech monarchie rakousko-uherské sice poměry hospodářské nebyly tak neutěšené, jako v Rusku, ale to nebylo zásluhou vlády, nýbrž přičiněním těch kterých národů. V jiných částech pak byl selský a dělnický lid vykořisťován, v nevědomosti a bídě udržován tak, že ani v Rusku tomu nebylo hůře. Tak tomu bylo především v Haliči, kde vídeňská vláda nechávala šlechticům a jiným vykořisťovatelům plnou zvůli, aby si zajistila jejich podporu v říšské radě proti ostatním Slovanům.

Ruská revoluce bude míti blahodárné, obrovské následky pro celý svět, ale především pro sousedy Ruska a z nich nejvíce pro Rakousko-Uhersko Probuzený obr ruský, jenž tak hravě rozbil pouta vlastní, přičiní se všemožně o osvobození všech ostatních národů, především slovanských, o osvobození národní, politické i sociální. Ruská kultura očistí západní kulturu, ruská filosofie, která řídí se citem a srdcem více, než vypočitavě chladným mozkem, učiní lidstvo lepším a šťastnějším. Z východu, toho posmívaného, barbarského východu přichází vysvobození a spása Evropě a celému lidstvu, poslání Slovanstva v dějinách světa se uskuteční a bude v nich novou, velkou epochou.

Hrozná smrt děvčete.

Milwaukee, Wis. — Před zraky několika set lidí událo se ve čtvrtek v obchodním středu města hrozné neštěstí, při němž několik žen omdlelo. Dvě mladé dívky byly těžkým nákladním automobilem přejety a jedna z nich usmrcena. K neštěstí došlo krátce před 5. hodinou odpoledne na rohu Grand ave., a 4. ul. před Boston storem. — Osmnáctiletá Růžena Pelnařova a 19letá Božena Rabitzova stály na severovýchodním rohu křižovatky a čekaly na vhodný okamžik, aby mohly přejíti přes Grand ave. k Boston storu. Na nároží toho řídil dopravu policista Julius F. Soltow. Ten právě dal znamení, aby povozy daly se v pohyb. Děvčata však náhle se pustila přes ulici; s těží unikla pouliční káře, ale když uskočila před ni, dostala se před nákladní automobil. Božena byla jen zasažena zadním kolem, ale Růžena byla úplně přejeta. Obě dívky byly dopraveny do emergenční nemocnice, kde za půl hodiny Pelnařova zemřela. Rabitzova utrpěla bolestná, nikoliv však životu nebezpečná poranění. Automobil patřil firmě Stolz & Wright a řízen byl 21letým Merrillem Johnsonem z čís. 282 National ave., který se zapřísahá, že učinil vše, co bylo v jeho moci, aby neštěstí zabránil. Nešťastná Růžena Pelnařova pocházela ze Singelville, Wis., kde také její přítelkyně je rodina